

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

THE DEVELOPING OF THE LEARNING RESOURCES IN THE CHILD CARE CENTER UNDER
HAETAI SUB – DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION, KOSUMPISAI,
MAHASARAKHAM

สุมาลี เขตชมพู

ผศ.ดร.วรวิทย์ จินดาพล

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏสวนสุนันทา

worawit.ch@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 10 คน และผู้ให้ข้อมูลจำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ตามโครงสร้างของเนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านแหล่งเรียนรู้ภายในอาคาร ($\bar{X} = 2.43$) ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอกอาคาร ($\bar{X} = 2.35$) ตามลำดับแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2.แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล แห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรมีจัดการศึกษาดูงานจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ผลสำเร็จในด้านการบริหารจัดการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและระดมทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) investigate for developing learning resources at the child care centers, 2) find out guidelines for developing learning resources at the child care center at Haetai Sub-district Administration Organization, Kosumphisai, Mahasarakham. The target group consisted of 10 child care teachers and 40 informants . The instruments used were the Questionnaire and a form of interview. Quantitative data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Percentage of Progress. Qualitative data were analyzed through content analysis.

The findings were as follows:

1. The opinions of developing the learning resources at the child care centers revealed that:The learning resources in the overall was low level(2.39) and each item inside the classrooms and outside the classrooms were not systematic and diverse to be conducive to the learning of the young children.
2. The guidelines in developing the learning resources at the child care centers included: A study tour, a workshop, operation in the development of the learning resources at the child care centers, and internal supervision.

คำสำคัญ

1. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมายถึง หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

Keywords

1. Developing Of The learning is developing of the learning resources in the child care center under Haetai-Subdistrict administration organization..
2. Child care center is child care center of Haetai Sub – district administration organization, Kosumphisai Mahasarakham province.
3. Sub – district administration organization means Haetai Sub – district administration organization, Kosumphisai Mahasarakham province.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 (2550, หน้า 15) ได้บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษาโดยให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย (มาตรา 49) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา ค้ำครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาลดอุปสรรคให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 (มาตรา 24) กล่าวถึง (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และมาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการจัดการ จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสสำรวจ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งจัดโดยใช้แนวคิดจัดศูนย์การเรียนรู้หรือมุมประสบการณ์ ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ เนื่องจากการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อเด็กได้ทำในสิ่งที่เขาพอใจ ตรงกับความต้องการและความสนใจจะ ได้ผลเต็มที่ ต้องเป็นประสบการณ์ตรง กระตุ้นให้เด็กได้คิด เด็กสนุกกับการเรียนตามวิถีธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่ดีงาม ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน (สภามน พงษ์พัฒน์, 2555 หน้า 3) เด็กวัย 3-6 ปี ช่วงเวลานี้เด็กจะรับรู้ได้ไว และเรียนรู้ทักษะเฉพาะอย่างได้ดีครูจึง ต้องสังเกตเด็กเพื่อจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กได้สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการ เรียนรู้ของเด็ก จัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เช่น มุมประสบการณ์ต่างๆ สนามเด็กเล่น ตลอดจน สิ่งแวดล้อมอื่นที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ไว้เพื่อเด็กจะเรียนได้ตามความต้องการ ความสนใจ กระตุ้นหรือ จูงใจของเด็ก ส่งผลต่อการพัฒนาการความพร้อมได้อย่างเหมาะสม

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแห่ใต้ ตำบลแห่ใต้ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ จึงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และมีความต้องการจะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีแหล่งเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และนำผลการศึกษาที่ได้เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือปรับปรุงแก้ไขแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นสภาพเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งจะพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในอาคาร และภายนอกอาคาร

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2559 และผู้ร่วมวิจัย จำนวน 50 คน ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1.1) ผู้วิจัย ซึ่งเป็นครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแห่ใต้ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1 คน

1.2) ผู้ร่วมวิจัย เป็นครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 9 คน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 40 คน ประกอบด้วย

2.1) ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนหรือผู้นำชุมชน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแห่ใต้ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2 ศูนย์ รวมจำนวน 24 คน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2.2) คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2 ศูนย์ รวมจำนวน 16 คน

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ดังนี้

1. หลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้

1.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานที่รวบรวม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี บุคคล ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น ตามธรรมชาติหรือที่บุคคลจัดหามาเพื่อเป็นศูนย์รวมในการให้ผู้เรียนหรือผู้สนใจจะศึกษาเข้าไปศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจจนเกิดความรู้ เกิดทักษะและความชำนาญสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ (มาตรา 6, มาตรา 24 , มาตรา 25, และมาตรา 30)

ตามพรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พอสรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ด้วยการลงมือปฏิบัติ เรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ความต้องการที่จะเรียนรู้ของเด็กโดยเฉพาะเด็กปฐมวัย จะมีอยู่ในตัวเด็กตลอดเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูหรือผู้ดูแลจะต้องจัดแหล่งเรียนรู้ เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะด้านต่างๆ และแหล่งเรียนรู้จะต้องมีเพียงพอ หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

1.3 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับความหลากหลาย เพราะเป็นสถานที่ให้บุคคลเข้าไปศึกษาค้นคว้าเพื่อตอบสนองความต้องการในเรื่องที่บุคคลสนใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใกล้ตัว เรื่องไกลตัว เรื่องราวรอบโลก สิ่งที่ศึกษาค้นคว้าขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีในแหล่งเรียนรู้นั้นๆ และความสนใจในการเข้าไปศึกษาค้นคว้าของแต่ละบุคคล และการให้ความสำคัญของบุคคลที่เห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้แต่ละชนิด แต่ละประเภท หากสามารถดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพก็สามารถส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้

1.4 ประเภทของแหล่งเรียนรู้

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

แหล่งการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา และแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ประกอบด้วย แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาควรจำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้โดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้ง ลักษณะการใช้งาน ทรัพยากรที่มีอยู่ และบริบทของท้องถิ่น

1.5 การจัดแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างจากเด็กระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ตรงที่แหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยต้องมีความพร้อมที่จะเป็นสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่ดีของเด็ก ต้องมีศูนย์หรือมุมประสบการณ์ที่เป็นทั้งมุมถาวรและมุมที่สามารถเคลื่อนที่ได้ และมีการปรับเปลี่ยนมุมตามหน่วยการเรียนรู้ หรือตามความสนใจของเด็ก มีตุ๊กตากรณีที่เด็กสามารถสัมผัส หยิบ จับ เล่นด้วยตนเองได้

1.6 แนวคิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ การจัดแหล่งเรียนรู้ในชั้นเรียน จัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่ละวัย เรียนรู้ผ่านการเล่นที่น่าสนใจ สนุกสนานโดยต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงดังนี้

1.6.1 ภายในห้องเรียนเน้นความสะอาด สวยงาม ปลอดภัย ภายในจะมีมุมประสบการณ์พร้อมสื่ออุปกรณ์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มุมประสบการณ์ เช่น มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมดนตรี เป็นต้น

1.6.2 ภายนอกห้องเรียน จัดตกแต่งสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนด้วยพันธุ์ไม้ต่างๆ หน้าอาคารเรียน จัดให้มีสระน้ำเพื่อเลี้ยงปลา และมีสวนหย่อมด้านหน้าเพื่อความสวยงาม ความเพลิดเพลินเอื้อต่อการพัฒนาของเด็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน จำนวน 50 คน ประกอบด้วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกเป็นประเภทลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

1. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมประเด็นหลักและประเด็นย่อย
2. นำเสนอโครงร่างแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)
3. นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวขวาง อำเภอโกสัมพีสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.93

4. ปรับปรุงเครื่องมือ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ศึกษามี 2 ชุดดังนี้

1 แบบสอบถามความคิดเห็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสัมพีสัย จังหวัดมหาสารคาม

2 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง มีทั้งหมด 1 ฉบับ ได้แก่

2.1 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ใช้เวลาดำเนินการในปีการศึกษา 2559 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนธันวาคม 2559 เป็นระยะเวลา 2 เดือน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และจัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2. ตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านแหล่งเรียนรู้ภายในอาคาร ($\bar{X} = 2.43$) ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอกอาคาร ($\bar{X} = 2.35$) ตามลำดับแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรมีจัดการศึกษาดูงานจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบผลสำเร็จในด้านการบริหารจัดการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ครูผู้ดูแลเด็กแต่ละคนขาดความรู้ในการจัดประสบการณ์ และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและระดมทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สภาพเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านแหล่งเรียนรู้ภายในอาคาร ($\bar{X} = 2.43$) ด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอกอาคาร ($\bar{X} = 2.35$) ตามลำดับแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ สุร่าไพ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน อำเภอพังโคน จังหวัด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สกลนคร พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังโคนแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และยังมีคุณภาพ ปัญหา หรืออุปสรรค และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา ดาวรัมย์ (2555, หน้า 151) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ช่วยดูแลเด็กโดยมากไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านปฐมวัย ทำให้การจัดสภาพการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน ทำให้เด็กไม่สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อส่งเสริมพัฒนาการไม่มีความหลากหลาย

2. ด้านแนวทางในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ควรมีจัดการศึกษาดูงานจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบผลสำเร็จในด้านการบริหารจัดการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ครูผู้ดูแลเด็กแต่ละคนขาดความรู้ในการจัดประสบการณ์ และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและระดมทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้อำเภอกอสมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ สุรไพ (2554, หน้า 173) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังโคนแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และยังมีคุณภาพปัญหาและอุปสรรค งบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ดาวรัมย์ (2555, หน้า 151) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กแต่ละคนมีความรู้ความเข้าใจไม่ถ่องแท้ในการจัดสภาพแวดล้อม และจัดประสบการณ์ทำให้การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีเทคนิคแนวทางหรือวิธีคิดที่ดีพอสำหรับการจัดสภาพแวดล้อมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดนโยบายสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

1.3 ควรดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ควรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาครูในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.

กมล ภูประเสริฐ. (2545). การนิเทศภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจ.เอ็น.ที.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). การจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2545 (สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี). กรุงเทพฯ: ศุภสมภवादพร้าว.

ดำริ บุญชู. (2548). การใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ. 8(1), 21-28.

ทองสุข ช่างกั๊กดี. (2545). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.

ทิตินา เขมมณี, และคณะ. (2536). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศ วะสี. (2545). ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อแก้ไขความทุกข์ยากของคนทั้งแผ่นดิน. สารปฏิบัติ. 5(6): หน้า 60 – 62. 3 ธันวาคม 2545.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

วรรณพร สุขอนันต์. (2550). รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก. ปริญญาปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วศินี อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2546). การจัดโปรแกรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน (ปฐมวัย). ใน เอกสารประกอบการสอนวิชา ปว 321. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

วัฒนา บุญญฤทธิ, และอัญชลีไสยวรรณ. (2549). นวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ.

สถิรมน พงษ์พัฒน์. (2555). ผลการเล่นตามมุมประสบการณ์ด้วยสื่อธรรมชาติที่มีต่อ พฤติกรรมอิทธิบาท 4 ของเด็กปฐมวัย. ปริญญานิพนธ์ การศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

อรุณี หรดาล. (2548). แนวการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 2. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อาษา เขมะวิบูลย์. (2553). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียน
บ้านขี้ต้อน (แหล่งจุหลุง) อำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษา ค ้น ค ้ว อี ส ร ะ
การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.